

CAEUEC

Comissió d'Acció Exterior, Unió Europea i
Cooperació
Parlament de Catalunya

Sessió 25. Dijous, 30 de març de 2023. XIV legislatura

DOSSIER

ORDRE DEL DIA

1. Sol·licitud de compareixença d'una representació del Consell de la República davant la Comissió d'Acció Exterior, Unió Europea i Cooperació perquè informi sobre el seu pla de govern i les iniciatives per a complir el resultat del referèndum d'independència del 2017. Tram. 356-01069/13 Josep Rius i Alcaraz, del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
2. Sol·licitud de compareixença de David Poudevida-Vives, director general de Fira 2000, davant la Comissió d'Acció Exterior, Unió Europea i Cooperació perquè informi sobre la seva activitat com a delegat del Govern a l'Argentina. Tram. 356-01120/13 David Pérez Ibáñez, del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
3. Sol·licitud de compareixença del director general de la Representació del Govern a l'Exterior i de la Unió Europea davant la Comissió d'Acció Exterior, Unió Europea i Cooperació perquè informi sobre la xarxa de delegacions a l'exterior. Tram. 356-01168/13 Josep Rius i Alcaraz, del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
4. Proposta de resolució sobre la reassignació del pressupost destinat a la cooperació al desenvolupament i al foment de la pau cap a partides destinades a les necessitats i emergències socials dels catalans. Tram. 250-00942/13 Grup Parlamentari de VOX en Catalunya. Debat i votació (text presentat: BOPC 469, 43).
5. Proposta de resolució sobre la situació política a Tunísia. Tram. 250-00953/13 Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 474, 36; esmenes: BOPC 522, 4).
6. Proposta de resolució sobre la fi de les hostilitats a la guerra d'Ucraïna. Tram. 250-00935/13 Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 469, 34; esmenes: BOPC 506, 12).

7. Compareixença d'Artem Vorobyov, cònsol general d'Ucraïna a Barcelona, davant la Comissió d'Acció Exterior, Unió Europea i Cooperació per a informar sobre la situació del conflicte entre Ucraïna i Rússia. Tram. 357-00366/13 Comissió d'Acció Exterior, Transparència i Cooperació. Compareixença.

Punt 4 | Debat i votació

Proposta de resolució sobre la reassignació del pressupost destinat a la cooperació al desenvolupament i al foment de la pau cap a partides destinades a les necessitats i emergències socials dels catalans

250-00942/13

PRESENTACIÓ: GP VOX

Reg. 80884 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 11.01.2023

A la Mesa del Parlament

Joan Garriga Doménech, portavoz, Sergio Macián de Greef, portavoz adjunto, Alberto Tarradas Paneque, diputado del Grup Parlamentari de VOX en Cataluña, de acuerdo con lo establecido por los artículos 167 y 168 del Reglamento del Parlamento, presentan la Propuesta de resolución relativa a redirigir el presupuesto asignado al programa 232 Cooperació al desenvolupament para atender las necesidades y emergencias sociales de los catalanes, para que sea sustanciada ante la Comissió d'Acció Exterior, Transparència i Cooperació, con el siguiente texto:

Exposición de motivos

Una definición clásica de la Cooperación al Desarrollo es la que nos proporcionan Gómez Galán y Sanahuja (1999: 17): «El conjunto de actuaciones, realizadas por actores públicos y privados, entre países de diferente nivel de renta con el propósito de promover el progreso económico y social de los países más desfavorecidos». Es indudable que existen diferentes planteamientos en el debate académico donde surgen disensiones entre los términos y sus significados sobre la Ayuda Oficial al Desarrollo y la Cooperación Oficial al Desarrollo, que recurrentemente llevan a llamarlo «Cooperación Internacional al Desarrollo» (CID), como es en el caso del Gobierno de España.

Por su parte, el Comité de Ayuda al Desarrollo de la Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico (OCDE), precisa la definición de la ayuda internacional al desarrollo como la transferencia financiera (donaciones o préstamos) y técnica (conocimientos). Siempre y cuando cumpla los parámetros mínimos con los siguientes criterios:

- Es otorgado por los organismos oficiales (estatales, locales, universidades públicas y organismos ejecutivos) de los países donantes;
- Tiene el objetivo de promover el desarrollo y bienestar social y económico;
- Se concede a países y territorios contenidos en la lista de países socios del Comité de Ayuda al Desarrollo, o bien a organismos multilaterales de desarrollo (Naciones Unidas, etc.);
- Es de carácter concesional. Esto significa que la ayuda se otorga como donación o bien que, en el caso de otorgarse como préstamo (ayuda reembolsable), éste se concede a un tipo de interés por debajo del mercado y con un elemento de donación de al menos el 25%.

Generalmente, cuando señalamos los primeros indicios sobre la aplicación de la Cooperación Internacional al Desarrollo, solemos dirigirnos al conocido Plan Marshall, denominado oficialmente el European Recovery Program. Un

programa mediante el que los Estados Unidos de América financió con 124 mil millones de dólares -con el valor actual del dólar- la reconstrucción y recuperación de Europa tras el final de la II Guerra Mundial. Este suceso, se dio a causa de que el viejo continente europeo se encontraba en un escenario totalmente devastado por las guerras en su territorio y todo lo que conlleva con ello: el hambre, las enfermedades, la división social, economías arruinadas, etc. De tal forma que, gracias a una parte de la ayuda recibida, la Europa destruida, volvió a convertirse en un polo de riqueza y prosperidad en las décadas siguientes.

Pero como bien mencionamos anteriormente, el Plan Marshall estuvo dotado con 124 mil millones de dólares para el desarrollo de Europa. En cambio, desde los años 60, se ha destinado solamente a África unos 1.371 billones de dólares -con el valor del dólar actual- para intentar que este continente escape de la pobreza y, sin embargo, observamos que los avances son modestos en proporción con todo el capital que se ha invertido.

Desde entonces, Occidente ha querido replicar en aquellos países en vías de desarrollo, especialmente en el continente africano, las propias políticas de la Cooperación Internacional al Desarrollo que experimentaron éstos mismos hace 70 años.

A finales de la década de los 90, empieza a surgir un debate académico que toma cada vez más notoriedad en torno a la cuestión de si la ayuda al desarrollo internacional ha sido beneficiosa o contraproducente. El propio William Easterly, un reconocido economista del Banco Mundial en la División de Macroeconomía y Crecimiento, menciona en su libro *Can Foreign Aid Buy Growth* las razones porqué la ayuda internacional al desarrollo, enviada a distintos países del tercer mundo no ha logrado producir un crecimiento sostenible para éstos.

Por ejemplo, W. Easterly presenta un gráfico estadístico que expone la siguiente situación catastrófica. Mientras las ayudas a la cooperación internacional aumentaban en África, el PIB per cápita del crecimiento en todo el continente descendió a puntos porcentuales negativos. Se observa que en 1970 la ayuda internacional como porcentaje del PIB se situaba en un 5,3% y fue progresivamente creciendo hasta alcanzar un 16% en 1999; mientras que en el caso contrario, el crecimiento económico per cápita pasó del 16,20% en 1970 hasta decaer a un 0,20% en 1999. Esta correlación significa que mientras las ayudas a la cooperación internacional en África fue en aumento durante 30 años seguidos, el poder adquisitivo de los africanos decayó 16 puntos porcentuales.

Una dramática situación, de la cual W. Easterly, tras realizar este estudio manifestó una serie de opiniones que culpabilizan la metodología de los donantes, y la funesta gestión de la ayuda para la cooperación internacional al desarrollo:

«El problema con todos esos programas de desarrollo que promueven Europa y Estados Unidos en el tercer mundo, es que ellos no parecen capaces de entender el mundo fuera de su realidad. Quieren forzarse a creer que las mismas cosas que funcionan para ellos tienen que funcionar para el resto. Les es muy difícil poner los pies en la tierra y entender la realidad de África u otros».

Con una tesis similar, el economista español Xavier Sala i Martín reconoce que el mecanismo de la ayuda al desarrollo actual no funciona, debido a que

los donantes no toman sus decisiones tras escuchar las peticiones de los beneficiarios. Esto quiere decir que si el dinero de los donantes ha sido mal gestionado hacia los beneficiarios, no hay mecanismos consolidados para la rendición de cuentas. Tal y como afirma en su libro X. Sala i Martín, *Economía en Colores*, algunos dirigentes de Occidente simplemente ejecutan las transferencias financieras en aquellas materias que creen que pueden ser útiles en aquellos países del tercer mundo, sin tener ningún tipo de proceso de escucha o evaluación de las peticiones de los países beneficiarios.

Incluso, desde una perspectiva propia del continente nos encontramos con la Doctora Dambisa Moyo, una economista zambiana formada en Oxford y Harvard y consultora del Banco Mundial, que publicó en 2009 *Dead Aid*, en el que afirmaba:

«La ayuda ha contribuido a que los pobres sean más pobres y a que el crecimiento sea más lento [...] La idea de que la ayuda puede aliviar la pobreza sistémica y de que lo ha hecho es un mito. Millones de africanos hoy son más pobres por culpa de la ayuda; la miseria y la pobreza no sólo no han sido erradicadas, sino que han aumentado. La ayuda ha sido y continúa siendo, un desastre económico, político y humanitario sin precedentes para la mayor parte del mundo en desarrollo.»

Por otro lado, Yash Tandon un activista político de Uganda y economista instruido en la London School of Economics, presentó en 2008 su libro *Ending Aid Dependency*, con el principal objetivo de iniciar un debate sobre cómo se debería de trazar una nueva estrategia, capaz de poner fin a la dependencia que genera la ayuda al desarrollo.

«Una estrategia de salida a la dependencia de la ayuda requiere un cambio radical en la mentalidad y en la estrategia de desarrollo de los países dependientes de la ayuda, y una intervención más directa y profunda de los pueblos en su propio desarrollo. También requiere una reestructuración radical y fundamental de la arquitectura de la ayuda institucional a nivel global».

Un último hecho que sentencia los argumentos expuestos, es que el experto economista Jeffrey Sachs, gran defensor de las ayudas al desarrollo y Director de varios programas en este ámbito de la ONU, reconocía que los intereses detrás de la Cooperación Internacional al Desarrollo son más bien «estratégicos» en vez de «económicos»; lo que podríamos señalar como una especie de diplomacia coercitiva. Con ello, se reconoce que una parte sustancial de la ayuda al desarrollo consiste en prestar dinero y consejo a los gobiernos de países pobres a cambio de que adopten fórmulas políticas, a menudo «blindadas» por sus propias legislaciones nacionales y las soberanías de sus pueblos, lo que finalmente se podría considerar segar las iniciativas propias y, una clara intromisión en las decisiones democráticas tomadas por sus conciudadanos.

Por tanto, la lección que hemos aprendido tras varias décadas, es que a pesar de los enormes esfuerzos interesados y las ingentes inversiones de capital que se han donado, la orientación de cómo se han aplicado estas ayudas no han tenido los resultados esperados. Y a pesar de ello, no se acepta la deserción de las doctrinas globales que han impuesto entes como el Fondo Monetario Internacional, el Banco Mundial o la Organización de las Naciones Unidas.

De todas formas, la Cooperación Internacional al Desarrollo no tiene por qué catalogarse en un énfasis negativo. Ya que es cierto que existen millares de organizaciones con fines sin ánimo de lucro y buenas intenciones para ayudar

al prójimo, pero, las buenas intenciones no son suficientes si no van acompañados de resultados.

El problema fundamental con el que se encuentra la cooperación al desarrollo es que las políticas globalistas han querido dirigir las inversiones de la ayuda internacional con un eje de políticas orientadas para crear, en países del tercer mundo, necesidades artificiales para solucionar problemas con los que todavía no se han enfrentado o que son preconcebidas.

Por tanto, en estos tiempos que corren, existe una gran confusión entre las naciones y el propio escenario internacional sobre la cooperación al desarrollo. El globalismo ha sumado otro fracaso más bajo un camino de supuestas buenas intenciones. La dependencia que hemos creado en aquellos países del tercer mundo, bajo nuestro paraguas de ayudas internacionales, únicamente ha causado una situación de desamparo que incapacita a sus sociedades a salir del agujero de la pobreza.

Debemos ser conscientes que la economía mundial agoniza en estos días, y sobre todo la española. Por ello, mientras el escenario internacional se reorganiza para refundar los principios de la ayuda al desarrollo, España debería priorizar en invertir los escasos recursos que tiene para promover su economía y su sociedad. De tal forma que los objetivos para alcanzar una sociedad solidaria, debería centrarse en fomentar la educación o el I+D para poder promocionar nuestros científicos y que puedan descubrir nuevas curas a enfermedades relacionadas con la pobreza; impulsar nuestras PYMES para que puedan expandir sus actividades económicas hacia otros países, promover el intercambio de ideas y productos con terceros países; o incluso, apoyar a los inmigrantes legales en nuestro país a su desarrollo profesional, para que después puedan aportar los conocimientos aprendidos en sus países de origen.

Así, concreta Dambisa Moyo que varias de las soluciones pasan por permitir que los propios países afectados puedan realizar una estrategia de salida a la dependencia de los donantes de Occidente. Y permitir, en todo caso, que los donantes colaboren con «una mezcla entre comercio, inversiones extranjeras directas, mercados capitales, bonos del mercado, remesas, etc. [...] Más del 60% de la población de África es menor de 24 años. Esta gente necesita trabajo o tendremos un continente de gente joven sin oportunidades».

No cabe duda, que existen otras alternativas y fórmulas mucho más favorables para ayudar en el exterior que las practicadas hasta ahora con resultados poco célebres. Por ello, lo lógico y coherente sería ayudar primero a nuestros conciudadanos españoles, y sobre todo en estos tiempos de crisis y emergencia social. Un país no puede pretender ayudar a construir un hogar en el exterior cuando su propio hogar se está derrumbando.

De tal forma que, mientras el debate académico siga abierto y las instituciones globalistas se empeñen en buscar alternativas para darle un enfoque más acertado a la ayuda internacional al desarrollo, la Consejería de Acción Exterior y Unión Europea debería suprimir el programa 232 Cooperació al Desenvolupament dentro de los presupuestos de la Generalitat y destinar los 39.571.603 € asignados a cuestiones de emergencia social en Cataluña o a otros fines que incentiven el crecimiento económico, empresarial, social, educacional o científico de la región.

En España existe una Agencia Española para la Cooperación Internacional al Desarrollo, que además ha visto duplicado en dos años su presupuesto: ha ascendido en 2023 a 574,63 millones de euros, lo que supone un incremento de

196,25 millones respecto a 2022. De esta forma, el presupuesto total de gasto de AECID asciende a 698,23 millones de euros, incluyendo cooperación delegada de la Unión Europea y otros conceptos.

Por lo tanto, que la Generalidad de Cataluña tenga una cartera exclusiva dedicada a la cooperación internacional, con un presupuesto actual de 40 millones de euros, con la previsión de ser aumentado hasta alcanzar el 0,7% propuesto por el Gobierno; supone incurrir en una duplicidad autonómica totalmente prescindible. Máxime cuando el carácter de las subvenciones otorgadas por esta agencia posee un evidente sesgo ideológico: ideología de género, climatismo, fomento del multiculturalismo, etc.

A pesar de que el marco legislativo actual mantiene la competencia autonómica en cooperación al desarrollo, desde VOX creemos que una autonomía debe centrar sus recursos humanos y presupuestarios a atención de las necesidades de los ciudadanos, especialmente en un contexto de profunda recesión y de crisis social y económica. La labor de la cooperación al desarrollo debe desempeñarla, haciendo uso de sus completas competencias, el Estado en nombre del conjunto del pueblo al que representa.

Por todo ello, el Grup Parlamentari de VOX en Cataluña presenta la siguiente:

Propuesta de resolución

El Parlament de Catalunya insta al Gobierno a:

Primero. Suprimir la Agencia Catalana de Cooperación al Desarrollo, así como cualquier partida presupuestaria destinada a políticas de cooperación al desarrollo y/o al «fomento de la paz» fuera de las fronteras del Estado.

Segundo. Destinar el total del presupuesto anual de la Agencia Catalana de Cooperación al Desarrollo a prestaciones y beneficios sociales para los catalanes con necesidades.

Palacio del Parlament, 28 de diciembre de 2022

Joan Garriga Doménech, portavoz; Sergio Macián de Greef, portavoz adjunto;
Alberto Tarradas Paneque, diputado, GP VOX

Punt 5 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre la situació política a Tunísia

250-00953/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 81419 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 17.01.2023

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu, David Pérez Ibáñez, diputat, Ferran Pedret i Santos, diputat del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la situació política a Tunísia, per tal que sigui substanciada davant la Comissió d'Acció Exterior, Transparència i Cooperació, amb el text següent:

Exposició de motius

El suïcidi del jove venedor ambulant Mohamed Bouazizi, a la ciutat de Sidi Bouzid, en protesta per anys de maltractaments per la força pública, va esdevenir el detonant de les protestes socials que, l'any 2011, van suposar el final del règim del president Ben Ali, en el que va ser coneguda com la «*Revolució del Gessamí*», la primera de les revoltes de l'onada que va ser coneguda com a «*Primavera àrab*».

En altres indrets on van començar protestes similars contra règims autocràtics, la dura reacció dels règims va anorrear-les, o es va donar lloc a llargues i sagnants guerres civils, que encara avui continuen, amb intervenció de potències regionals i globals. A Tunísia, però, es va produir un difícil i complex procés de democratització, que havia donat lloc a l'aprovació de la Constitució tunisiana del 2014, la tercera del país, després de les de 1861 i 1959, i havia superat fins i tot la prova de l'alternança en el poder de formacions de signe ben diferent. Malgrat això, les dificultats econòmiques, socials i polítiques han continuat i, entre d'altres qüestions, les primeres eleccions municipals democràtiques des de la revolució del 2011 es van ajornar en diverses ocasions i finalment es van celebrar l'any 2018.

A les eleccions presidencials del 2019, l'independent Kaïs Saïed va ser elegit President de la República. Després de diversos conflictes amb algunes forces polítiques de l'Assemblea de Representants del Poble (el parlament tunisià), i d'un conflicte relacionat amb la formació de la Cort Constitucional prevista a la Constitució del 2014, que encara no s'ha produït, el 25 de juliol del 2021 el president Saïed va cessar el primer ministre i el govern, va suspendre l'Assemblea de Representants del Poble i va aixecar la immunitat dels seus membres, va anunciar que governaria via decrets, i es va proclamar també fiscal en cap.

En la matinada del 23 al 24 d'agost del 2021, Saïed anuncia que la suspensió del parlament es mantindrà *sine die*. El 22 de setembre del mateix any, emet un decret confirmant la continuïtat de les *mesures d'emergència*, que també dissol la Instància Provisional encarregada del control de constitucionalitat dels projectes de llei, que era l'òrgan constitucional provisional mentre no es formés la no nata Cort Constitucional. En el mateix decret s'atorga el poder

legislatiu, que exercirà via decrets. El 29 de setembre nomena un nou govern, encapçalat per la primera ministra Najla Bouden, tot i que les funcions reservades per la Constitució de 2014 a la persona cap del govern han estat avocades pel president Saïed. Es tracta, en tot cas, d'un govern no sorgit de les urnes, nomenat enterament per Saïed i que respon només davant Saïed mateix.

El 13 de febrer del 2022, el president Saïed va dissoldre el Consell Superior de la Magistratura i s'ha atribuït el poder destituir jutges i magistrats.

El president Saïed concentra així, en la pràctica, la totalitat del poder legislatiu i executiu, i una bona part del poder judicial, a més de reservar-se les funcions de fiscal en cap. No està sotmès a cap control efectiu.

Aquest conjunt de decisions del president Saïed han estat qualificats per les forces d'oposició i per nombrosos analistes com un autèntic cop d'Estat. Resulta clar que suposen un greu risc d'acabar amb el procés de democratització de Tunísia, i un risc d'involució cap a un presidencialisme autocràtic.

El govern de Saïed va convocar unes eleccions legislatives, sota una llei electoral aprovada amb el parlament dissolt, i per elegir una nova assemblea legislativa amb els poders considerablement reduïts. La primera volta d'aquestes eleccions, amb un sistema electoral amb circumscripcions uninominals i a dues voltes, es va celebrar el 17 de desembre de 2022. Les forces polítiques, sindicals i socials oposades a la deriva autoritària de Saïed van fer campanya per l'abstenció, tot denunciant les eleccions com una farsa per legitimar la deriva de Kaïs Saïed. La ciutadania tunisiana ha respost en massa a aquesta crida i l'abstenció ha arribat a prop del 90% del cens electoral.

Les forces oposidores demanen que no es celebri la segona volta de les eleccions legislatives i que es torni al camí de democratització de Tunísia.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya:

1. Expressa la seva preocupació pel retrocés en el procés de democratització de Tunísia que s'ha produït al país des de l'agost del 2021.
2. Expressa el seu suport a les forces polítiques i socials tunisianes que reclamen el restabliment de la plena vigència de la Constitució tunisiana del 2014, la paralització del procés electoral rebutjat massivament per la ciutadania tunisiana i la continuïtat del procés de democratització del país.

Palau del Parlament, 3 de gener de 2023

Alícia Romero Llano, portaveu; David Pérez Ibáñez, Ferran Pedret i Santos, diputats, GP PSC-Units

ESMENES PRESENTADES

Reg. 88927 / Admissió a tràmit: Mesa de la CAEUEC, 07.03.2023

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA (REG. 88927)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana (1)

De modificació del punt 2

2. Expressa el seu suport a les forces polítiques i socials tunisianes que reclamen el restabliment de la plena vigència de la Constitució tunisiana del 2014, ~~la paralització del procés electoral rebutjat massivament per la ciutadania tunisiana~~ i la continuïtat del procés de democratització del país.

Punt 6 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre la fi de les hostilitats a la guerra d'Ucraïna

250-00935/13

PRESENTACIÓ: GP JXCAT

Reg. 80695 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 11.01.2023

A la Mesa del Parlament

Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Josep Rius i Alcaraz, portaveu a la Comissió d'Acció Exterior, Transparència i Cooperació del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Joaquim Jubert Montaperto, diputat del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la fi de les hostilitats a la guerra d'Ucraïna, per tal que sigui substanciada davant la Comissió d'Acció Exterior, Transparència i Cooperació, amb el text següent:

Exposició de motius

El 24 de febrer del 2022, les Federació Russa va iniciar una ofensiva militar a gran escala contra Ucraïna des de diferents fronts, vulnerant el dret internacional, violant la sobirania ucraïnesa, dinamitant les negociacions diplomàtiques i atacant directament la població civil ucraïnesa. En el moment de presentar aquesta moció, el conflicte encara perdura i el nombre de morts d'ambdós bàndols supera els milers, així com els 10 milions de refugiats i desplaçats interns.

Amb la dissolució de la Unió Soviètica, l'any 1994 Ucraïna i Rússia, juntament amb Kazakhstan, Belarrús, el Regne Unit i els Estats Units, van signar el Memoràndum de Budapest on Rússia es comprometia a garantir la independència d'Ucraïna, amb les fronteres existents. Pels seus vincles històrics, polítics i culturals, la política ucraïnesa sempre ha pivotat sobre la divisió entre els partidaris de mantenir unes estretes relacions amb Rússia i els partidaris de promoure un apropament a Occident amb l'objectiu final d'ingressar a la Unió Europea (UE) i a la Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN). Aquesta discrepància en el si de la societat ucraïnesa va provocar la Revolució Taronja l'any 2004.

La situació actual es remunta a novembre del 2013, després de que el president Yanukovich es negués a última hora a ratificar l'Acord d'Associació amb la UE per les pressions de Rússia. Això va provocar el sorgiment d'un moviment de protesta conegut com Euromaidan, on s'exigia signar l'Acord d'Associació amb la UE, la dimissió de Yanukovich i l'alliberament de l'opositora Yulia Tymoshenko. Després de setmanes de protestes durament reprimides, Yanukovich va abandonar el país i la Rada Suprema, el poder legislatiu ucraïnès, el va destituir com a President, formant-se un govern provisional.

Com a reacció a la destitució de Yanukovich, en diverses parts del país de majoria russòfona es van produir manifestacions contra la direcció que estava emprant el govern provisional. El febrer del 2014, a la República Autònoma

de Crimea es va produir una invasió per part de tropes russes no identificades que van enderrocar el govern regional existent i en van nomenar un nou favorable a Moscou per tal d'impulsar un referèndum per decidir l'estatus polític de la península. Com a resultat del referèndum, no reconegut internacionalment, van proclamar la seva independència per incorporar-se a la Federació Russa com a República de Crimea i Ciutat Federal de Sebastopol. Aquesta annexió russa de Crimea no ha estat reconeguda per la comunitat internacional. D'aquesta manera, el conflicte d'Ucraïna va començar l'any 2014 amb l'ocupació i annexió il·legal de Crimea, un fet que el Govern català en aquell va condemnar.

Per la seva banda, als òblast de Donetsk i Lugansk -situats a la regió històrica del Donbass- van celebrar els seus referèndums d'independència que van donar com a resultat la proclamació de la República Popular de Donetsk i la República Popular de Lugansk, no reconegudes tampoc per cap Estat. Al mateix temps, Rússia promovia diversos grups armats que han combatut a les Forces Armades d'Ucraïna al Donbass. Finalment, el 21 de febrer del 2022, el President de Rússia, Vladimir Putin, va reconèixer oficialment ambdós territoris i, sota pretext d'una operació especial per garantir-ne la seguretat i «desnazificar» Ucraïna, va llançar una ofensiva militar contra la resta del país que ha derivat en l'actual guerra.

L'article 2 de la Carta de la Organització de les Nacions Unides (ONU) afirma que *«els Membres de l'Organització s'abstindran, en les seves relacions internacionals, de recórrer a l'amenaça o l'ús de la força contra la integritat territorial o la independència política de qualsevol Estat, o a qualsevol altra manera incompatible amb els Propòsits de les Nacions Unides»*. Amb aquesta agressió militar, Rússia està atacant la independència d'Ucraïna com a nació sobirana, contravenint les normes més essencials del dret internacional.

Des de l'inici de la invasió, la Unió Europea i altres actor de la comunitat internacional han estat liderant les principals mesures internacionals de suport a Kíiv, des de les sancions internacionals fins a l'enviament de subministraments militars i humanitaris a Ucraïna. En especial, destaquen la congelació dels actius del Banc de Rússia, la desconnexió de Rússia del sistema de pagaments SWIFT o la compra conjunta d'armament per assistir directament a la resistència ucraïnesa.

El balanç al cap de gairebé un any de conflicte és, per una banda, a nivell militar, al camp de batalla, Ucraïna ha aconseguit frenar l'avenç rus gràcies al suport occidental i, si bé ha aconseguit rebutjar l'intent d'ocupar Kíiv i ha recuperat terreny substancial provocant la retirada russa de parts estratègiques com la ciutat de Jersón, Rússia segueix atrinxerada a la regió i controlant la península de Crimea. Segons les autoritats ucraïneses, el conflicte ha provocat la mort de prop de 50.000 soldats d'ambdós bàndols des de l'inici de la invasió russa.

Per altra banda, a nivell humanitari, segons dades de Nacions Unides han mort aproximadament 6.000 civils i hi ha prop de 9.000 persones que han resultat ferides, s'han produït nombrosos crims de guerra i l'oficina de Drets Humans de l'ONU ha advertit que les xifres podrien ser molt més elevades. L'Alt Comissionat de Nacions Unides pels Refugiats (ACNUR) confirma que el conflicte ha provocat més de 7,8 milions de persones refugiades i desplaçades. Això s'afegeix a la insostenible situació de les grans ciutats d'Ucraïna per la manca de subministrament elèctric, de gas i d'aigua potable. Així mateix, el

World Food Programme (WFP) de Nacions Unides considera que existeix una emergència alimentària a Ucraïna. Davant d'aquesta crisi humanitària cal destacar l'esforç d'acollida i prestació de serveis a partir de la solidaritat de la ciutadania i les institucions catalanes, una contribució catalana que sens dubte ajuda a la futura victòria d'Ucraïna.

A nivell econòmic, la comunitat internacional i especialment el continent europeu i els països de la Unió Europea s'han vist directament afectats per talls de subministrament energètic, obligant a buscar altres proveïdors i accelerar la implantació de les energies renovables. Tanmateix, la conseqüència més immediata que ha afectat a la ciutadania és l'increment dels preus de l'energia que ha provocat un fort augment la inflació i ha aturat de la reactivació econòmica de l'etapa post-COVID-19.

Per aquests motius, el grup parlamentari de Junts per Catalunya presenta la següent:

Proposta de resolució

1. El Parlament de Catalunya, refermant-se amb la Declaració de la Junta de Portaveus del 24 de febrer de 2022:

- a) Reitera la seva condemna per les accions bèl·liques desfermades per la Federació Russa contra el territori de la República d'Ucraïna.
- b) Constata novament que aquesta agressió suposa una violació flagrant del dret internacional, així com a la independència i sobirania d'Ucraïna, té greus conseqüències a escala regional i global, i ha de comportar l'assumpció de responsabilitats per part dels seus promotors.
- c) Exigeix la fi de les hostilitats i el retorn a la via de la negociació i la diplomàcia per una resolució pacífica del conflicte partint d'allò establert als Acords de Minsk.
- d) Expressa el seu suport i solidaritat amb el poble d'Ucraïna.
- e) Reitera el seu suport l'acció de la Unió Europea en aquest conflicte per tal de defensar la resolució del conflicte mitjançant la diplomàtica sota els principis de preeminència de la pau i els valors democràtics.

2. El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

- a) Mantenir i continuar el seu suport al poble d'Ucraïna d'acord amb els consens adoptat pel Parlament i el dret a l'autodeterminació i independència del poble ucraïnès.
- b) Instar a l'Estat espanyol al manteniment de la seva política d'asil per acollir refugiats ucraïnesos d'acord amb les obligacions internacionals.
- c) Instar a l'Estat espanyol al compliment dels compromisos en matèria d'ajuda humanitària i militar a Ucraïna.
- d) Incloure a Ucraïna, com a país prioritari, en els mecanismes de cooperació existents.
- e) Impulsar una política energètica que, d'acord amb els compromisos europeus, redueixi la dependència de tercers països i impulsi l'autogeneració amb energia renovable.

f) Exigir a les instàncies internacionals una investigació decidida sobre possibles crims de guerra perpetrats a Ucraïna durant el transcurs del conflicte.

Palau del Parlament, 22 de desembre de 2022

Mònica Sales de la Cruz, portaveu; Josep Rius i Alcaraz, portaveu a la CA-ETC; Joaquim Jubert Montaperto, diputat, GP JxCat

ESMENES PRESENTADES

Reg. 87856 / Admissió a tràmit: Mesa de la CAEUEC, 22.02.2023

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA (REG. 87856)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana (1)

De modificació de la lletra b del punt 2

b) Instar a l'Estat espanyol a fer efectiu el traspàs de competències en matèria d'acollida i refugi a la Generalitat de Catalunya tal com s'ha resolt via sentència en diversos conflictes competencials.
